

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurea si Sambet'a, Fôiea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl v.a. Tieri externe 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doideceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiecare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 46.

Brasiovu, 22/10 Iuniu 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHI'A AUSTRIACA

Ordinea lucrariloru

adunarei generale a IV, care se va tiené de Asociatiunea transilvana pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu la Hatiegu in 1 Augustu 1864 c. n.

Siedinti'a I.

1. Membrii Asociatiunei adunati fiindu la 9 óre dimineti'a la locul destinatu pentru tienerea siedintiei, alegu o deputatiune de 12 insi, spre a invitá pre Esc. S'a dn. presiedinte in adunare.

2. Presiedintele deschide siedinti'a prin unu cuventu corespundiatoriu scopului adunarei.

3. Indata dupa acést'a unulu din secretarii comitetului comunica adunarei unu reportu despre activitatea Asociatiunei desvoltata in decursulu unui anu, cum si despre rezultatele ce se voru fi ajunsu.

4. Casierulu si controlorulu asternu bilantiulu venitoriloru si speseloru anuale, cum si starea averei intregi a Asociatiunei.

5. Se alege o comisiune de cinci membri dedati cu portarea de contabilitate, spre a cercetá socotelele si a-si dá opiniunea in a trei'a siedintia.

6. Se mai alege si alta comisiune de trei insi, spre a conscrie intru intielesulu §§-loru 6, 8 si 9 intr'unu localu separatu membrii noi, a incasa tacsese si a le subministrá casierului.

7. Se alege si a trei'a comisiune de cinci cu in-sarcinarea de a preliminará in consunetu cu lit. f., g. si h. din § 23 spelele anului viitoriu si a le impartasi adunarei totu in a treia siedintia.

Aceste comisiuni isi voru tiené siedintele loru sér'a dela 6 pana la 8 óre.

8. Presupunendu-se, ca lucrarile enumerate pana aici nu voru produce desbateri rapitóre de tempu, presiedintele da ocaziune doritoriloru de a citi séu a rosti pana la 2 óre disertatiuni sciintifice séu artistice din cate voru fi fostu destinate spre acestu scopu, se imparte inse tempulu asia, catu fia-carui oratoru se-i ajunga $\frac{1}{2}$ óra.

Neci o disertatiune nu se ia la neci o desbatere. Disertatiunile resp. se voru tramite la comitetulu asociatiunei pana 'n 15 Iulia c. n. c.

Siedinti'a II.

1. Fiindu-ca in sensulu §§-loru 11 si 29 din statutele Asociatiunei, functiunile membriloru comitetului, cum si ale oficialiloru Asociatiunei, inceta cu implinirea de trei ani; asia adunarea generala va procede la alegeri nóue, — intielegundu-se de sine, cumca atatu oficialii catu si comitetulu remanu la posturile loru pana lain deplinirea nóueloru alegeri, pentru-cá s'a aiba la cine transpune oficiulu si actele.

2. Restulu tempului se implinesce earasi cu ascultarea de disertatiuni.

Siedinti'a III.

1. Adunarea primesce raporturile celoru 3 comisiuni alese din siedinti'a prima si le ia in ordine la desbatere.

2. Se mai impartasiescu adunarei inca si alte pro-

iecte seu motiuni din cate se voru fi infatiasiatu in cursulu tempului la comitetu.

3. Se instalésa noii oficiali si membrii comitetului.

4. Se destina locul si dilele pentru a V. adunare generale. —

Din siedinti'a comitetului Asociatiunei transilvane tienute la Sabiiu in 7 Iuniu c. n. 1864.

Brasiovu 21/9 Iuniu. (Ploi necontentite, esirea apelor). Pare ca se cadia mani'a cerului asupra nóstra. Dela 18 ale lunei c. ploa de versa mai necurmatu. Atmosfer'a ingrecata de electricitate, fulgerele si trasnetele resuna dintr'unu munte in altulu din restimpu in restimpu. Cele mai mici valcele s'au prefacutu in riuri mari. Riuletiulu ce vine dintre munti prin suburbiile romanesci esindu in asia numitulu Brasiovechiu din alvi'a s'a, isi luá de alvia strat'a cea lunga intréga, inchise pasagiulu pentru pedestrii implendu si tóte celariile (pifnitiele), cum si casele celea cu ferestrii scunde. Tóte drumurile ni s'au inchisu. Pe drumulu de catra Sibiiu au esitu tóte riurile ducundu si cateva poduri, in catu carulu postei anca a trebuitu se se réntórca indata dela anteilea satu. Asemenea s'a réntorsu si deligeanulu lui Körner care manecase dumineca spre Bucuresci, pentru-ca dela monastirea Sinai'a incolo nu a mai potutu strabate, din cauza ca precum se spune pasagiulu s'a inchisu prin lunecarea unei bucati de munte in drumulu de tíera. Oltulu sémana ca a inundatu tóte siesurile de pe malurile sale din drépt'a si din stang'a, pentru-ca cei carii isi luara ostenél'a de a se sui deasupra la cetatiuie, vedu pe cursulu Oltului o latime de apa ce sémana cu Dunarea. Intre locuitorii ingrijati cerculésa o multime de faime despre nenorociri ce s'aru fi intemplatu prin esirea apelor; noi inse le vomu inregistra numai candu le vomu avea din isvoru autenticu. Eata asia petrecuramu noi Rusaliile, inchisi si izolati in chiliile nóstre.

— In septeman'a trecuta o bivolitia gonace alergandu sér'a de-alungulu strateloru trantí pre cateva persóne si schilaví pe o femeia. In 19 luni alta bivolitia omori pe o femeia tinera (sasca) in mediuloculu unei strate. Eata ce insémna a lasa vitele fara padia, a tiené vite inpungace si a nu pedepsi aspru pe proprietarii loru. Totu in 19 diminétia unu cane turbatu lati spaima mare inlaintrulu cetatii, pana ce fù abia impuscatu. Se scia ca alti cani muscati de unulu turbatu anca turba toti si aducu adesea cele mai infricosiate nenorociri preste familii intregi. Ci ómenii totu nu invatia minte, multi tienu cani numai din placere, apoi ii lasa in grija ulitiloru; eara cei mai multi nu cunoscu neci simptomele turbarii ce se pregatesce, precum ochii impainjinati si inrositi, urechile lasate in josu, muscarea impregiuru de sine, necunóscerea neci a stapaniloru, candu apoi unu asia cane indata si trebue prapaditu.

Dela dieta. (Urmare).

Ecs. S'a Ladislau Vasilie Popp cá membru si siefu alu despartimentului justitiei nu póte a nu refrange unele vorbiri ce se versara asupr'a senatului ju-

dicialu, isi da inse mai antaiu parerea s'a asupr'a locului curtei casative dupa proiectulu regimului si nu dupa alu centralisociloru, dicundu, ca si densulu e pentru unitatea imperiului, inse pentru aceea unitate, care este presemnata in diplom'a din 20 Octobre, ad. unitatea in trebile militare si finantiare, cu unu cuventu in lucrurile acelea, care se tienu de totu imperiulu. Cá noi insine se mergemu mai de parte de a-ci, nu e de tempore; apoi in diploma se vorbesce despre unu dreptu cu multu mai frumosu, despre dreptulu legislatiunei Ardélului, de care nimenea nu va vré a se poté desbracă numai éca asia. Destinge intre capacitati juridice si judecatori buni cunosicatori de legi, cu cari se multiamesce, si de acesti din urma Transilvani'a are de ajunsu. Justiti'a nationala de 2 ani la r. guvernul nu s'a escercitatu, ceea ce dovedesce fapt'a; apoi coruptibilitatea urmédia cá umbr'a dupa corpu pre persónele de asia, aici, cá si in Vien'a, si la observarea lui Schuller, care dise in contr'a lui Popea, cumca corón'a pomiloru (ad. curtea casativa) se redica in lumina, pe candu radacinile (ad. instantiele de josu) remanu in pamentu, intréba: cum se póte, cá corón'a pomului se fia in Vien'a si radacinile in Ardélu? — Si in urma din temeiu, ca dreptulu de a defige loculu este alu Mai. Sale cá summus justitiarius si oumca n'a aflu necaiurea, ca Mai. S'a si ar' fi datu din mani acelu dreptu, asta 'lu silesce a stá pre longa proiectulu regimului, si de a-ci incolo mai refrange multe asertiuni neconsecinti intre aplause. Noi ipse asteptamu a poté publica intrég'a cuventare dupa stenografia.

Urma apoi incheierea desbateriloru si ponenduse la votu parerile se primesce propunerea majoritatii cu 47 in contr'a la 40 voturi si siedinti'a se incheia.

In siedinti'a din 11 se primesce apromisiunea dep. din Brescu Emericu Gábor si se impartiescu trei proiecte de lege sosite dela r. comisariu, care se si cetira, ad. proiectulu de lege despre modificarea §-lui 72 din ordinea dietala privitoriu la diurnulu deputatiloru si regal. de 5 fl. pe di cu spesele calatoriei 1 fl. pe milu; proiectulu de lege privitoriu la budgetulu fondului dessarcinarii pamentului in Ardélu pe 1864, si proiectulu de lege pentru fipsarea fondului de concurentia provincialu ardelénu dela 1 Nov. 1863 pana la finea lui Dec. 1864 si se alege unu comitetu finantiariu din despartimentele dietali, care se referese asupr'a acestoru 2 din urma.

— Din siedinti'a dietala dela 17 Iuniu avemu numai scire sumaria, din carea scótemu pre scurtu acestea:

Unu nou „proieptu de lege privitoriu la s a n c t i u n e a s i p u b l i c a r e a articuliloru de lege pentru Mare Principatu alu Transilvaniei“ se da la comitetulu alesu de mai nainte pentru pregatirea proiectului de lege coprindietoru de a trei'a propusetiune regésca, pentru-cá se 'lu prepare si pe aceasta spre a se poté lua in desbatere publica.

Acestu lucru se intielege asia, cumca dupa legile fundamentale de mai nainte inaintarea unei legi pana la priimirea de putere o b l e g a t ó r e trebuie se tréca prin mai multe stadii, dintre care unele lipsescu cu totul in alte tieri constitutiunale. Se dicemu ca aducerea in viétia a unei legi e dorita de insusi regimulu. In acestu casu va esi 1) propusetiunea regésca; 2) proiectulu insusi elaboratu totu de regimu; 3) citirea anteia in dieta; 4) aruncarea la o comisiune (mai nainte deputatio regnicolaris) spre o desbatere seriósá privata; 5) operatulu acelei comisiuni; 6) citirea a d o u a in siedintia publica, séu adica desbaterea generala si speciala a proiectului si — eventuala — primirea lui prin dieta si citirea a treia in totalu; 7) substernerea la monarchulu spre confirmare; 8) confirmarea prea nalta; 9) citirea in siedintia publica a confirmatiunii prean.; 10) substernerea spre s a n c t i o n a r e; 11) sanctionarea preanalta, séu adica definitiv'a incuviintiare si priimire a legii din partea monarchului cu inductorire de a o padi elu si a face cá se i se supuna si altii; 12) publicarea legii sanctionate atatu in dieta, catu si pe la tienuturi. Fara implinirea celoru doua conditiuni din urma neoi o lege nu póte fi pana acum obligatóre.

Scopulu noului proieptu se pare a fi, a contrage pp. 1 si 2, cum si 8 si 11 in cate unulu. Vomu vedea.

In aceea si siedintia obvine din nou caus'a deputatului Acsentie Severu, carele de si alesu din a. tr., inca totu nu 'si póte ocupa loculu seu in dieta.

Curiósa causa inca si acésta. Sta Acsentie sub vreunu procesu, care in sensulu legii electorale nu 'lu lasa cá se ocupe locu in dieta? Déca sta, pentru-ce nu i se decide procesulu? Déca nu sta, pentru-ce nu e suferitu a intra in dieta?

Dara A. are multi dusmani politici inca din a. 1849? Si acestia se temu de popularitatea lui? Acs. inse are si in-

mici personali? Concedemu si acésta; apoi? Acestia inca se temu de popularitatea lui. Atata e totu? Apoi dara dusmanii lui A. sunt totu nisce poltroni. Au uitatu óre acei ómeni, ca astadi nu e neci unu membru romanu alu dietei, pe carele dusmanii politici séu personali se nu fia in stare de a 'lu depopularisa prin inventarea unei singure calumnii séu mintiuni mai iscusite si prin otravirea cu ea a opiniunii publice, carea in Ardélu abiá a esitu din fasie? Deci déca cumva in adeveru, dusmanii lui Acs. lucra cá elu se nu póta lua parte la lucrurile dietei, noi le statuimu cá se 'si ia inim'a in dinti, se arate curagiu mai mare de catu ilu au dela natura, se nu i se lungésca in drumu; pentruca totu ei prin maistriile lor ilu potu depopularisa pana dupa urechi celu multu in doua septemani. Intr'unu singuru casu ar' fi reu de inemicii lui Acs., candu adica acesta nu ar' pune neci unu felu de temeiu pe aura popularis, pe laud'a si te-mai'a glóteloru, ci siar' merge in calea ce 'si va fi alesu, fara a cauta in drépt'a séu in steng'a, ca atunci glóntiele celoru aru resalta fara efeptu spre mai mare necesulu lor.

Totu in siedinti'a din 17 se incheia abia odata si proieptulu de lege fundatu pe propusetiunea a opta, adica a supremului tribunalu séu inalt'a curte. Aici insemnamu, ca motiunea facuta de deputatulu Ioanu Balomiri la § 17, cá o clausula privitóre la referinti'a inaltei curti catra cancelari'a de curte se se stérge, fú priimita numai cu 38 in contr'a la 37 voturi, de unde se vede, ca atatu din romani catu si din fasi lipsia mai multi membrii. —

Gazet'a nemtiésca din Sibiiu nacajita fórte pentru cate schimbari s'au facutu in proieptulu regimului, potesce acelu-iasi in tonu sarcasticu calatoria bune pentru confirmare la Vien'a, adica da se prícépa publiculu, ca proieptulu asia precum a esitu dela dieta nu se va confirma.

— Cestiunea calii ferate adusa in dieta prin deputatulu Carolu Maager dela Brasiovu inca n'a esitu din comisiunea carei i s'a concreditu aceea si. Totusi acea comisiune isi avú in 16 Iuniu cea din urma siedintia in desbaterea speciala. In aceea si referintele fú insarcinatu a elabora recerutulu raportu, dupa care comisiunea se va readuna spre a 'lu citi si eventualminte a 'lu corege séu modifica. Dupa aceea elaboratulu se va traduce in celelalte dóua limbi si se va da in tiparia spre a se imparti la membrii dietei. Remane apoi la presedintele, cum si la alte impregiurari, cá acea cestiune fatala destulu pentru Transilvani'a, se-se ia la desbatere meritoria in siedintia publica. Dupa sciri inse private ce avemu noi, punerea la ordinea dilii a cestiunii caliloru ferate nu se póte intempla mai curendu de catu in 27 séu 28 Iuniu.

Cuventarea Dr. Ratiu

in siedinti'a din 6 Iuniu la § 1 a proiect. pentru curtea casativa. (Capetu).

Dar' ca noi si astadi se mai sustienemu credinti'a aceea in poporu, ca tóte sententiele, cate viuu, vinu dela persón'a Maiestatei Sale, acést'a credu, ca ar' fi chiar' in interesulu monarchiei intregi fórte periculosu. Se i n v a t i a m u p o p o r u l u , ca ceea ce vine dela instanti'a din urma, nu vine dela Maiestatea S'a; se-lu invatiamu, ca Mai. S'a au datu dietelor potere de a face legi, si a pusu judecatori de a le esecutá. Se nu identificamu persón'a Mai. Sale cu tribunalulu superioru! mai cu séma pentru aceea, pentru-ca toti aceea, carii perdu in ultim'a instantia unu procesu, aru simti in anim'a lor o nemultumire chiar' asupra Mai. Sale. Asia dar' chiar' in interesulu monarchiei intregi sum de parere, cá se nu sustienemu credinti'a acést'a periculósá si mai de parte in poporu, fara vréu se scia poporulu, ca in instanti'a cea din urma nu mai decide Mai. S'a, ci tribunalulu supremu.

Domnulu dep. Rannicher vrendu a motiv'a necesitatea de a se asiediá tribunalulu supremu la Vien'a, s'a provocatu intre altele la posesiune, la cetatienime, la sciintia si la interese; cu alte cuvinte, dlui nu a vrutu se dica alt'a, de catu, eaca acést'a e voi'a fiiloru natiunei sasesci. Déca dorintiele contrariloru, interesele lor si chiar' si interesele celor'a, carii nu sunt a-ci reprezentati, carii inse-lu potu asigurá, ca nu sunt de parerea dlui, — déca tóte acestea interese nu precumpanescu atatu, pre catu cumpanescu interesele domnialoru? nu vréu se judecu, ci lasu se judece altii (bravo!) A mai vorbitu dn. dep. Rannicher si despre justiti'a de inainte de 1848. provocandu-se la nesce oitate, cumca procedur'a s'ar' fi numitu unu labirintu si o stare ticalósá, prin care vrea se dovedésca, ca asia ar' remané si acum'a. —

Trebuie se reflectesu, ca atunci s'a judecatu dupa alte forme si legi; si sum convinsu, ca déca s'ar' fi judecatu si atunci dupa legile de astadi, aru fi statu si justiti'a intr'o

stare mai buna de cum a statu. D. Rannioher dice mai de parte: se implinim dorinti'a Mai. Sale prin aceea, cá se lasam, cá Mai. S'a se decida asupr'a acestui obiectu. Eu credu din contra, ca noi, candu vomu otari, cá loculu tribunalului supremu se fia in patria, vomu corespunde mai multu voiei Mai. Sale, de catu candu vomu face cum dice dlui; pentru-ca Mai. S'a, candu a ordinaru in 31 Martiu 1861, cá se se faca unu tribunalu supremu in Trau'a, prin acést'a si, a dechiaratu vointi'a s'a. Acea pré inalta decisiune imperatesca nu s'a adusu prin voi'a si influinti'a cancelariului de atunci bar. Kemény, ceea ce se documentédia prin impregiurarea, ca nu s'a pusu sub bar. Kemény, ci sub cancelariulu de astadi in lucrare. Asia dar' aceea decisiune e o gratia a Mai. Sale, carea dechiarandu, ca voiesce cá tribunalulu supremu se fia aici in tíera, trebue se o primimu cá o gratia imperatésca, ca-ci de altumintrelea ne aratam nevredeci de grati'a Mai. Sale (Bravo! stang'a). —

La parera dlui Gull, ca pre poporulu nu-lu póte se-lu convinga nime, ca dela guvern nu ar' fi séu nu s'ar' concede recursu la Mai. S'a imperatulu, nu mai reflectediu nemicu, de óre-ce amu respunsu la acést'a asertiune mai susu.

Mai incolo, dupa-ce vedemu, ca alte tieri mai mici de catu Transilvani'a, dupa-ce Croati'a cea mica sia sustienutu dreptulu de a-si avé tribunalulu supremu in patria, ar' fi unu lacru depositoriu, candu Transilvani'a ar' dori, cá tribunalulu supremu se se transpuna afara din tíera. Dar' eu credu, ca chiar' interesulu monarchiei intregi pretinde, cá tribunalulu supremu se remana in patria. Prin transpunerea tribunalului la Vien'a nu se face alt'a, de catu cu o centralizare mai multu, ca-ci cumca acést'a e o centralizare, nu va negá nime. Scimu dloru! Unde a dusu centralizarea pe Austri'a dupa 1849, scimu, ca aceea centralizare a micioratu chiar' poterea monarchiei intregi, si scimu, ca dupa descentralizarea aceea daunósa monarchi'a a inceputu a veni la valóre si la potere, — si déca noi amu votá pentru transpunerea tribunalului la Vien'a, nu amu face alt'a, de catu amu intari pe celelalte natiuni straine sistemii de astadi in credinti'a lor, ca prin transpunerea tribunalului nostru in Vien'a se doresce centralizarea, de care abia au scapatu si care tientésala nimicirea autonomiei lor.

Din aceste cause, sum pentru propunerea comisiunei, cá resiedinti'a tribunalului supremu se fia in patria. (Bravo! bravo!!! stang'a).

— Bolog'a la § 3 despre curtea casativa. Domnule presiedinte! Aveti bonatate de mi dati si mie cuventu, ca ve promitu, ca voiu fi forte scurtu.

Amu cetitu cu multa placere inca in anii trecuti, combatenduse ide'a de justitia nationale in diurnalulu de a-ci, asia numitu „H. Z.“; amu cetitu combatenduse acea idea cu atat'a taria si potere, in catu, déca stá in poterea redactiunei diurnalului acestui'a, de buna séma nu se facea nicairi in patri'a nóstra justitia nationala; ca-ci densulu o aru fi impeditu. Amu auditu si a-ci cu placere vorbinduse din mai multe parti, ca nu e bine se esiste justitia nationale, si eu din partemi incuviintiesu vorbirile ce s'au redicatu in contr'a justitiei nationale.

Acum ni se da ocaziunea cea mai buna, se combatemu justiti'a nationale prin fapta; se nu lasam la posturi numai membrii unei séu altei natiuni, ci se facemu o lege, cá toti membrii de ori si ce natiune se póta luá parte la justitia, si atunci se nu mai potemu dice, ca e justitia nationala. (bravo).

Cá se nu fiu lungu, se nu mai ostenescu atentiunea inaltei case, rogu si eu pre inalt'a casa, cá se primimu cu totii propunerea dlui deputatu Manu G., pentru-cá se nu mai fia justitia nationale. (Bravo!!!)

Bolog'a la § 4. Domnule presiedinte! Obiectulu, care sta astadi sub discussiune, atata s'au desbatutu, in catu eu spre bucuri'a mea, eara me afu in placut'a positiune, de a putea asigurá pré inalt'a casa, ca voiu fi de totu scurtu in vorbirea mea. Nu amu de a vorbi pentru séu in contra obiectului aflatoriu sub desbatere, fara amu de a face pucine observatiuni asupra unui terminu, care cu mare placere s'au intrebuintiatu in decursulu desbaterei de ieri de una parte a inaltei case, si cu destula neplacere s'au ascultat de alta parte a ei.

Eu, Domniloru! Pe cum m'am dechiaratu mai alalta eri, dau mana cu toti aceia, cari condamna justitia nationala, si sumu de totu in acordu cu ei, ba asi vré, cá si umbra de justitia nationala se se sterga. Dara in decursulu desbaterei de ieri am auditu din partea mai multoru domni vorbitori, numinduse tribunalulu superioru din Sibiu „tribunalu superioru sasescu“ (sächsisches Obergericht). Ne va

arata protocolulu stenografiloru, ca vorb'a acést'a „sächsisch“ cá epitetulu tribunalului superioru din Sibiu s'au repetitu de nenumerate ori. Dloru! Eu afu terminulu acesta de totu nepotrivitu, daca cumva nu vremu se damu tribunalului acestuia o oolóre intru adeveru nationala. 'Lu afu nepotrivitu cu statutulu ce a datu viétia si esistintia tribunalului acestuia, ca titulatur'a statutului acestuia suna: „Statut über die Errichtung eines Obergerichtes zu Hermannstadt,“ dara nu: „eines sächsischen Obergerichtes“ si mai incolo se dice in § 1 „zur Ausübung der Rechtspflege in 2. Instanz im Bereiche der sächsischen Stühle und Distrikte in Siebenbürgen wird ein „ständiges“ si nu ein „sächsisches“ Obergericht mit dem Amtsitze in Hermannstadt errichtet. Apoi mai de parte se dice in § 8: „Bei der Besetzung sämtlicher Dienststellen ist nebst den mit dem obigen Gesetze vom 3. Mai 1853 vorgezeichneten allgemeinen und besonderen Diensterefordernissen auf die Zuständigkeit zu einer Gemeinde der sächsischen Stühle und Distrikte, ohne Unterschied der Nationalität und Religion Bedacht zu nehmen.“ . . . etc.

Asia dar' la compunerea tribunalului acestuia nu are a se respecta numai natiunea sasésca, séu numai fiii ei; abuna sama pentru aceea, pentru-ca nu e sasescu. Asemenea fi in § 10 se dice: die mit dem Bestande und der Amtswirk-samkeit dieses Obergerichtes verbundenen Kosten jeder Art trägt der Staatschatz. —

Spre dotarea si sustinerea tribunalului acestuia superioru din Sibiu contribuim daru toti aceia, cari suntemu contribuenti si statului. Dar' nu numai natiunea sasésca, séu numai fiii ei, si asia neci ca póte se fia tribunalulu preatinsu proprietate sasésca. —

Atunci, candu universitatea sasésca au facutu statulu acesta, s'au feritu de terminulu „sächsisch,“ ca-ci daca laru fi intrebuintiatu, aru fi aratatu, ca vrea a face o justitia nationala.

Ferinduse ea de terminulu acesta — credu — ca a vrutu a face justitia pentru totu tienutulu acela, care de o parte se numesce fundus regius, eara de alta parte se dice pamentulu sasescu. Statutulu acesta, care e fundamentulu tribunalului desu atinsu, nu rabda asiadara neci decum terminulu „sasescu“ séu „sächsisch“. Adeveratu: mie nu mia venit la mana prea 'nalt'a decisiune Maiestatica intaritoria de statutulu acesta, dara sum convinsu, ca nece in acesta prea inalta decisiune Maiestatica nu va sta terminulu acesta „tribunalu apellativu sasescu,“ fara abuna sama va sta: „tribunalu superioru in Sibiu.“ —

Dara vorbesce in contra intrebuintarii terminului acestuia insa si fapt'a universitateri sasesci, saversita pe temeulu statutului preatinsu. Scimu cu totii, ca universitatea sasésca, care prea bine pricepea, ca in pamentulu acela, pe care locuescu sasi, romani si unguri, nu mai póte face tribunalulu curatu esclusivu sasescu, a primitu intre candidatii, din care vré cá se compuna tribunalulu acesta, nu numai sasi, dara si membrii ai altoru natiuni, votandu si pentru romani atatu la postulu de vicepresiedinte, catu si la unulu de consiliariu. —

Deaca cu tóte acestea nu se afla astadi nici unu romanu in consiliulu tribunalului acestuia, nu vmedia, ca acela se se numésca „sasescu.“

Dara vorbesce in contra terminului acestuia insusi fapt'a tribunalului din Sibiu, pentru ca dupa § 6 din statutulu oitatu, unde se dice: „die Ernennung des übrigen Concepts-Manipulations- so wie des Dienerpersonals steht diesem Obergerichte selbst zu,“ are dreptu tribunalulu disu, a denumi totu personalulu tiitoriu de densulu.

Ce au facutu tribunalulu acesta cu denumirea personalului preatinsu? Eata ce: a aratatu lumei prin fapta, ca elu nu póte si nu vrea se fia esclusivu sasescu; asta e fapta, pentru ca, domniloru, intre cei 20 de amploiatu tiitori de densulu a denumitu tribunalulu disu pe langa 19 sasi si unu Romanu (?) de accessistu. (Iaritate).

Eu credu ca cerendu impregiurarile va denumi si unu ungu-ru, din cari se tienu de teritoriulu aflatoriu sub jurisdictiunea lui si pentru ca cere dreptatea, ca sese impartasiésca si din bunatati aceia, cari porta greutatile.

Deci, eu domniloru, sciindu ca va mai fi vorba de tribunalulu superioru din Sibiu in decurgerea desbateriloru asupra propusetiunii regesci aflatóre sub discussiune, rogu pre toti Domnii, carii au avutu placere a intrebuintia, candu vorbeau de tribunalulu desu numitu, cuventulu „sasescu“ „sächsisch“ pentru ocolirea neplaceleru si a necuviintiei, se nu'lu mai intrebintiedie. (bravo!)

Emanciparea tîerilor moldavo-romani in anii 1747 si 1749.

(Continuare.)

Se nu se mai pomenésca „vecinia“, se incete jugulu robiei din partea boierilor asupra tîerilor. Intru adeveru ca acelu jugu, adica iobagi'a luata intru intielesu ungaro transilvanu, polonescu, boemicescu, nemtiescu si — francescu dela 1746/7 si respektive 1749 in tierile romanesci neci ca s'a mai pomenitu, ci tîerarii s'au potutu muta ori unde au voitu, au avutu dreptu, precum amu mai disu, neciodata disputatu, de a 'si castiga proprietate, jus emtionis et venditionis hereditariae, séu — ca au remasu pe mosi'a intinsa a cutarui „boieriu“, au cultivatu din ea catu au potutu; 'iau lucratu si lui cate 12 dile pe anu, iau platitu si unu felu de dieciuéla intru intielesulu legiuriloru dietale susu citate. Totu ce se va fi mai adausu preste acésta, a fostu calcare de lege, hotie, rapire, tirania.

Reformele introduse prin Regulamentulu organicu, prin carele cele 12 dile s'au imultitu pana la 22, cum si punctele lui Stirbei sunt in manile tuturor, séu celu pucinu ar' trebui se le aiba ori-cine simte mancarime de a se amesteca in cestiunea rurala a tieriloru romanesci, ear'a celu care nu cunosce neci atata, se faca bine se 'si tiena gur'a si se nu confunde legea cu abusulu, dreptulu cu impilarea, neci se maimutiésca pe fostii boieri din tierile apusene, dela carii in privire la secolulu alu 16 lea, 17 si 18-lea n'au se invetie de catu stórcerea si sugrumarea poporului tîeranu, cum si umilirea lui mai pre josu de starea viteloru neeventatóre. Asia de es. nu potemu trece aici cu vederea, cumca tocma in a. 1747 imperatés'a Maria Teresia prin rescriptulu seu din 25 Febr. ne cum se póta indupleca pe boierii din Transilvani'a de a desfiintia sclavi'a tîeriloru, dara neci la atata nu ia potutu aduce, cá in locu de 416 se ia numai cate 312 dile de lucru pe anu dela tîerarii iobagi carii aveau de es. cate 40 falci (holde, jugere, pogóne) de cultivatu, eara care avea numai casuti'a si gradin'a, se le luere numai cate 52 dile pe anu; neci sclavi'a, adica legarea tîeriloru de brazd'a boieriloru si vendierea loru cá si a viteloru nu s'a potutu desfiintiá cu totul neci chiaru prin fiorós'a revolutiune tîeranesca din 1784, care a constatu viéti'a atatoru nobili si tîerani, ba neci prin latirea principiiloru din 1789, ci abia in a. 1848 si atunci inca nu de totu.

Inse despre cestiunea urbariala ardeléna altadata.

Nu cestiunea rurala luata in dusulu legiloru tierii si alu istoriei, ci cestiunea rurala cangrenata inadinsu prin veninulu unei politice corumpatóre este periculósá Principatelor romanesci. Aceeasi n'are mai neci o asemenare cu a nóstra. —

Nu clao'a legiuita de 12 séu si de 22 dile apasá pe tîerianulu moldavo-romanu, ci talharésca impatrare a acelei claoi in urmarea cointielegerii criminale care se intemplá in ambele Principate, eara mai alesu in Moldov'a intre deregatoriulu politicu si intre proprietariulu, ori arendasiulu, ori epistatulu lui.

Nu legea in sinesi, ci delaturarea, despretiurea, calcarea ei facea cá tîerianulu se géma sub greutatea, nu a lucrului si dailoru legale, ci sub a celoru stórsé, furate, insielate, rapite dela elu prin atati talchari veniti de preste mare si Dunare, pentru-cá se se ingrasie din unsórea patriei si din sudórea poporului. Acésta e adeverat'a solavia sub care suspiná tierile romanesci, ca de n'ar' fi fostu acésta tîerarii aru po-tea scapa de claca si deciuéla ori candu le-ar' placea loru, cumparandu 'si mosióre de mostenirc, ca au de unde se cum-pere cu prisosu.

Domnulu Stirbei ridicase in timpulu seu la Arnota o temnitia destinata mai virtosu pe sam'a unoru privilegiati de aceia, carii aru fi condamnatu pentru vreo crima, cum si pe sam'a aceloru amploiatu, carii fura si despoie. Stirbei nu a-junse se dea cateva esemple inforatóre spre a desvati pe asia numitii ciocoi dela impilarea poporului. Pe atunci se aflá numai in temniti'a de statulu din Ardealu vreo cinci amploiatu pusi in féra si la munca pre cate doi pana in cinci ani pentru impilaturi si insielaturi, eara poporulu de si silitu a plati dari grele, se simtiá mangaiatu, ca incai cei carii fura din averea statului, sunt pedepsiti aspru. Déca Arnot'a s'a casatu, acolo sunt ocele, cum si temnitiele din Giurgiu si Braila. Arunce se cativa talhari dovediti de aceia carii pórtá rocu si fracu si se primbla in faetóne, in ocele si temnitiele statului, apoi se vedeti cum legea rurala va deveni prea usióra de observatu, precum si de reformatu.

Pre candu eramu determinati a incheié acestu articulu cu atata catu diseram panu aici, ne sosi inca si Nr. 68 din „K.

Közl.“, intru care dn. D. prin unu articulu earasi de fondu scrisu cu privire la cele dise de noi in Nr. 40 alu Gazetei ne apuca dela punctulu onórei si ne sileste a ne lasa fara voi'a nóstra intr'o polemia de si neplacuta, pe carea inse nu o potemu incongiura, indata ce ne simtimu datorinti'a morala de a respinge neadeverurile gróse, cu care suntemu earasi intempinati din nou. De candu suntemu inca n'amu vedutu adeverulu plesnitu in facia cu mai mare nesfiéla precum o face acésta dn. D. in articulu seu de patru semicolóne. D. tiene un'a, cumca starea tîeriloru moldavo-romani a fostu multu mai ticalósá de catu a celoru din Ardealu, eara pricelele ticalosiei nu le cauta acolo unde se afla acelea si unde le vede tóta lumea, adica 1) in tirani'a turcésca pre catu turcii mai domnia in cetatile moldavo-romnesci dela Dunare, de unde incurgiá dupa placu aspra tîeriloru tierii si le despoia, 2) in sistem'a rapitóre a fanariotiloru carii dela 1716 pana la 1820 (pana la Tudor) luá domni'a tieriloru in arenda, 3) in dese, indelungele si cumplitete resbóie ruso-turcesci si austriaco-turcesci, care dela 1710 incóse s'au portatu totu pe pamentulu romanescu*), 4) in politic'a straina de a nu suferi neci decum, cá sortea poporului moldavo-romanescu se se usioresc, pentru-cá asia acela se fia silitu a dori si a cere domnia straina pe capulu seu; 5) in cium'a ce dupa tóte resbóiele dieciuia pe locuitori si ii facea se fuga dela unu locu la altulu dintr'unu tîerutu in celalaltu; 6) in tramiterea glóteloru de e-vrei dela Rusi'a inadinsu spre a suge sangele moldoveniloru si ale corumpe tocma si ras'a.

Ardealulu nostru de 170 ani a scapatu si de turci si de curuti, eara de 100 ani e scapatu si de ciuma, apoi totu in acestu timpulu pe acestu pamentu nu se portá neci unu resboiu, afara numai de celu civilu din 1848/9. Si cu tóte acestease puna dn. D. man'a pe cugetu si se martari-sésca elu insusi in faci'a tierii si a natiunii sale, déca insusi poporulu magiaro-secuiescu cu care se lauda dlui atata de multu, sta astadi cu o iota mai susu in cultur'a dreptu intielésa de catu a statulu elu inainte cu 100 ani. Asia, provocamu pe dn. D. prea seriosu in faci'a patriei, cá se ne respunda si se spuna in acésta privintia curatulu adeveru, cá si cum amendo, eu si dlui ne-amu aflá in ór'a mortii, auditati, in ór'a mortii, candu nu vine nimeni se mintia. Eata, ca avemu curagiulu a pasi cu dn. pe calea cea mai practica, din orasiu in orasiu, din satu in satu, din secuime panu la sate-nii ungureni, carii isi schimba camasi'a cea unsurósá si puturósá numai dupace cade trentie, eara pelari'a din capu la diece ani odata. Baga bine de sama: noi nu negamu nimic din ticalosiile moldavo romanesci, ci din contra, 27 ani le-amu aratatu la ori-ce ocaziune intru tóta golatatea loru; de aceea neci ca ne turburamu déca barbati competinti din alte natiuni ne arata cu degetulu vitiurile nóstre, se ni le arate, pentru-cá se ne coregemu; se suferé inse si ei a li se tiene oglind'a din ainte, se nu le cadia greu, déca si noi aici acasa inferamu faciari'a si mintiun'a, despretiurimu si vorbele mari 'si lauduróse. care si de altumintrea ajunsera de multu a fi de risulu lumii. (Va urmá).

Cronica esterna.

In conf. 9-a. Angli'a propuse, cá Holstainulu cu partea germana si Schleswigu panu la line'a Schley se se despartiesca de catra Dani'a, inse asia, cá federatiunii germane, se nu-fia ertatu pe teritoriulu acesta cedatu de Dania a redicá séu a tîené fortaretie, neci a asiediá porturi, si neci a se amestecá in negotiele interióre ale Daniei. Er' despre sórtea viitóre a anesarei partei din Schleswigu catra Holstainu se nu se decida fara invoirea Schleswigeniloru, si ear' poporulu se decida, déca vrea se intre in Germani'a, or' se remana cu uniune personala sub Danimarca, si déca regele Daniei se va invoie la jertf'a acést'a teritoriala, atunci dreptatea pretinde, cá se i-se garante se din partea mariloru poteri europene nedependinti'a regatulu seu. In favórea pazei Franci'a vre acésta, ba e gata ai proiectá si line'a Flensburg-Hussum, la ceea ce se invoiesce si Rusi'a; germanii inse nu se multumescu cu atat'a, ca vréu se aiba din

*) Se cuvine a insemna aici ancai pe 100 ani resboiele si ocupatiunile cele mai mari, sub care au gemutu moldavo-romanii si adica: dela 1769 pana la 1774 resboiu ruso-turcescu, 1788—91 resboiu ruso-austriaco-turcescu; 1806—12 ruso-turcescu, 1820—21 revolutiunea; 1828—29 ruso-turcescu si ocupatiunea panu la 1834, la 1848 revolutiunea si panu la 1851 ocupatiunea, la 1853—4—5 resboiu si ocupatiune.

Schleswig pana la Tondern séu Hadersleben, ad. mai totu, si conditiunea facuta in favórea Daniei, cá se nu redice porturi si fortaretie o privescu de umilire pré mare dupa atata versare de sange. De alta parte Rusi'a vediendu, ca a cadutu tractatul din 1852, a cedatu pretensiunile sale pentru Holstainu la marele duce de Oldenburg séu la verulu lui princ. Petru de Oldenburg rudeni'a Rusiei, si vré se fortiese lucrulu pana acolo, cá acesta se primésca ducatele acestea germane si pe ducele Fridericu de Angustenburg se 'lu desdaunese cu ceva modu astupandu-i gur'a, ér' pe Cristianu alu IX-lea din Dani'a se 'lu escontentese cu alta desdaunare, cá se abdica tronulu in favórea acelu duce de Oldenburg, si atunci Dani'a cu ducatele germane cu totu éra se devina unu statu vasalu alu Rusiei. Spre scopulu acesta se pune focu in Kopenhag'a la una noua revolutiune, cá regele de acum se vina in desperare. Inse partid'a svetiana, care vré, cá Dani'a se se intrunésca cu Svedi'a, e singuru, care vré acést'a revolutiune pentru unirea scandinav. Cu tóte acestea Rusi'a s'aru folosi de ea in favórea rudeniei sale, cum e dedata ea a face petutindenea. Apoi Prusi'a mai vre, ca se faca pe Fridericu, noulu severanu holstaino-schleswigeanu siesi vasalu, pe candu Germani'a isi retiene dreptulu autonomiei asupra acestoru ducate. Incurcarea acésta cu greu se va descurca fora siertfe. — Angli'a a pusu flot'a in asteptare, si reincependu resbelulu cu Svedi'a si Dani'a aliata va combate pe germani, ca-ce Napoleon se va pórtia cam neutralu. —

Dupa trei dile venindune abia post'a Vienei din 17 Iuniu, nu ne au adusu neci o scire positiva mai extraordinaria. Susu in cercurile diplomatice predomnesce o confusiune ametitóre, josu la popóra grija ingrijare pentru diu'a de mane. Ne aflamu intr'o epocha, in care neci un'a din cestiunile cele mai mari europene nu este matora, nu e desvoltata. Cu tóte acestea se luamu cateva in ordine. Se incepemu din apusu.

FRANCIA. Paris 16 Iuniu. Revolutiunea arabiloru in Algiru mai da inca trupeloru francesci de lucru. Dela 1830 se varsa atata sange francescu, in acea tíera locuita de popóra mohametane trufasie, eroice, insuflate totuodata de ur'a cea mai inflacarata asupra crestiniloru, carii ce e dreptu, adesea se portara si brutalu cu locuitorii. De curendu mai trecura trei regimente la Algiru.

Intre acestea publiculu de aici, eara mai de aprópe clasele cele mai de frunte se ocupa cu totuadinsulu de evenimentulu dela Kissingen, unde se intalnira atati monarchi europeni fara cá Napoleon III se ia parte la conferintiele celor, care s'au tienutu intr'unu secretu atatu de mare, in catu pana acum nimini nu póte sci care a potutu fi scopulu acestoru intalniri, eara pe gacituri desiérte neci unu omu cu minte nu da nimicu.

ANGLIA. London 15 Iuniu. Conferinti'a destinata a se mai tiené mane in caus'a Danimarcei eara si se mai amanà pana in 18. Se intielege ca germanii, alu caroru comertiu luà mai alesu pe mare, o lovitura cumplita in urm'a conflicteloru din Schleswig si Holstain, astépta fórté greu; este si atatu adeveratu, ca acea conferintia dupa tóte silintiele ce a pusu pana acum nu a facutu nimicu. Cei mai batrani inse 'si voru aduce aminte, ca pe la 1830 candu cu ruperea Belgiului de catra Olanda, tocma asia anevoia margea negociatiunile, pana candu deodata se sculà si Franci'a in ajutoriulu Belgianiloru si asia taià nodurile cu sabi'a. —

GERMANIA. Minich 16. Jun. Germanii cei greoi sunt sguduiti in dilele nóstre prin o noua incurcatura, care ii vatama adencu la interesu; aceasta este cestiunea vamilor (Zollfrage), pe carea noi o atingemu cu atatu mai vertosu, ca cercetanduo bine, trebuie se ne pase si noua de densa. Eata pentruce.

Pana inainte cu ani treidieci si mai bine in Germania se platia mai atatea vami cate era staturile germane. Pe atunci inse germanii reesira, cá se se impreune in o singura linia de vama, apoi venitul se 'lu impartia dupe proportiunea locuitoriloru. Acum se implinise terminulu, se facu deci pregatiri de o invoeiala noua. Ce vi se pare inse, cá pe germani ii affi si astadata desbinati cá totudeauna si inca in modulu celu mai curiosu. Prusi'a apucase a incheiá mai antierti unu tractatu de comertiu cu Franci'a. Lucru firescu, ca reuninduse Prusi'a in vam'a germana e silita a cere, cá si celelalte staturi germane se primesca tractatul franco prusianu. Sacsoni'a si inca cateva staturi merunte voiescu acésta. Bavari'a, Würtemberg, Anovera etc. nu voiescu. Prusi'a trase pe cateva staturi in partea sa; Austria care pe viitoriu inoa vrea se intre cu tóte tierile sale in reuniunea vami germane, desplacandu'i ceea ce face Prusi'a se silesce a trage in partea s'a pre oate staturi germane s'ar' poté. Prusianii nu

voiescu se audia de intrarea Austriei in reuniunea germana éu poporale sale cele barbare, cum magiari, croati, serbi, valachi etc. Germanii unitari si se silescu earasi a stringe pe toti connationalii loru la unu locu, intr'unu singuru statu si de vama si politicu; eara altii cauta si pana la gurile Dunarii in josu. Destulu atata, ca pana acum conferintiele loru nu avura neci unu resultatu. Earu decumva Austri'a inca va reesi a intra in reuniunea desu memorata, asia catu lini'a vami germane se o vedi inaintata de'n Bodenbach (Sachsoni'a) tocma la Orsiova, Brasiovu, Uituzu, Dorn'a etc, atunci comertiu nostru va trece prin prefacerile cele mai neastepate din lume; atunci se vedemu cine se va tiené cá negociatoru pe pitióre. —

Desmintire. In diurnalulu romanu „Concordi'a“ Nr. 41 — 295, Maiu 21, Iunie 2, anulu curentu, in revist'a politica, sirulu 12, se afla asertiunea ca subserisulu ar' fi corespondintele diurnalului austriacu „Wanderer“ si ca densulu 'i ar' fi telegrafitu resultatulu plebiscitului romanu. De si nu sciu ce opiniuni politice sustienu corespondintii acestui diurnal Vienesu, cá unulu ce neci ilu priimescu neci ilu oitescu, cu tóte aceste, in interesulu adeverului me vedu constrinsu a dechiara, ca citat'a asertiune e cu totul falsa, ca dela 1858, de candu m'amu inturnatu in patria, n'ama mai statutu in relatiuni cu neci unu felu de diurnale, neci romane, neci straine, si ca specialminte, pe candu se operà plebiscitulu in Romani'a, eu diaceamu cá si astadi in patu.

Bucuresci 2° Maiu 1864.

Prof. I. MAIORESCU.

Noi scimu despre dn. Maiorescu, ca s'a ocupatu si dela 1858 in eóce cu mai multe opuri istorico-scientifice si literarie, pe care doresce a le da la lumina in interesulu natiunei sale, pre care atata o ama si amatu, in catu dupa patimirile sale pentru binele si fericirea ei s'ar' poté numi si martirulu fericirei ei.

Red.

13328—1864.

C O N C U R S U.

Pentru ocuparea postulu de medicu sedundariu devenitu in vacantia in comitatulu Unidorei cu locuinti'a in Hatiegu, se escrie prin acésta concursu.

Competentii la acestu postu, cu care este impreunatu unu salariu anuale de 300 fl. v. a. si inolarea in a XII clasa de dieta, au a'si tramine suplicele loru de competentia, pre longa cáre e de a se documenta etatea, ocupatiunea avuta pana acuma, cunoascinti'a limbistica si aptivitatea científica, celu multu pana in 15-lea lunei loi Augustu a. c. la presidiulu comitatului Unidorei in Deva, si se observa cumca, de óre-ce tare se doresce unu medicu cu privire la tribunalulu comitatensu aflatoriu in Hatiegu, se voru considera de osebi doctorii de medicina competitori la ocuparea postulu acestuia.

Sibiu 27 Aprile 1864

2—3

Dela guvernulu reg. Transilvanu.

„OTELULU BUCURESCI“

al u l u i

Körner in Brasiovu vechiu.

Otelulu de doi ani nou edificatu din fundamentu, care in ainte de acésta cu unu anu se finise completu, dela Iuniu an. cur. se afla acum deschisu pentru de a fi cercetatu de onor. publicu calatoriu.

Acestu Otelu de nou deschisu cuprinde in sene atatu in catulu primu catu si in alu doilea una serie de odai din cele mai elegante si ajustate cu totu confortulu pentru passageri.

Unu grajdu maretiu, care se afla in fundulu Otelului, coresponde toturoru pretinsiuniloru.

Se mai afla in Otelulu acesta Biroulu de primirea calatoriloru, si de aici pornescu si carale iuti la Bucuresci, Sibiu si Elöpatacu.

Conducerea Otelului acestuia a luat'o asuprasi fostulu arendatoru alu Otelului „Pomulu verde“ Franciscu Tief, dela a carui soliditate se póte astepta, ea se va afla in stare de ai castiga acelu renume favoritoriu, care ei succese alu fi seceratu in cea mai magulitória mesura, in timpulu ce condusesse celulaltu Otelu.

Prin asiediarea de pretiuri cumpatate sia propusu arendatorulu a face tóte spre a castiga fora intrerumpere multiumirea onor. Domni passageri, luandusi de problema o servire catu se póte de prompta si multiamitória.

Brasiovu in Ianu 1864.

1—3

Franciscu Tief,
arendatoru si restauratoru.

In

SCOL'A PRIVATA COMERCIALA

a suscrisului

autorisata de locurile mai inalte

se incepe in Iuliu 1864

NÓUE CURSURI.

Prospectulu impartirei obiectelor.

	Ducerea protocéloru simpla si dupla.	Partea aritmetica séu socotélele.	Correspondint'a.	Sciint'a cambiala séu de politie.
1. luna	Primiri si dari; vinderea comptanta si pe creditu de marfi si produse crude.	Folósele prescurtatórie din cele 4 specie; frangeri comuni si decimale; proportiuni.	Cerculare; oferte si scrisori comisionarie.	Conceptulu de politie.
2. luna	Bani in computu curentu; comparare si vindere de monete si politie; cercetare de piatia; rafueli de socoteli pe diumetate in bani gata cu scontu, $\frac{1}{2}$ la terminu cu politie.	Regula de interese dupa ani, luni si zile, Conto-curente cu si fora camete cu termine defipte si neotarite; agio, provisiune, scontu etc. calculatiuni.	Reportari si facture: scrisori de factura; pretiu curentu.	Escomptari de politie; Rimese; Giru; Acceptatiuni si politie de piatia.
3. luna	Incassarea si pretensiile in socotél'a unui alu treile (in casso); comisiuni si speditiuni.	Scontrarea de cassa si marfa; computulu vendiarii si pe terminu.	Scrisori in trebi comisionale si speditionale; bilete de oferte, de vama, consemnatiuni.	Politie bancale, domicili; politie cu adrese in urgentia, nevoia; trebi cu girare.
4. luna	Comparare si vindere de chartii de statu si industria; efecte si chartii de pretiu in depusu; datorie cu indoiéla.	Computu de cursu si bursa; computu midilociu si de mestecari (alligatie).	Pimnorari, obligatiuni, cuitantie, bonuri etc.	Duplicate de politie, proteste si amortisatiuni; asemnatiuni.
5. luna	Compararea si vinderea de politie in piacie straine (de vise).	Computarea moneteloru straine, mesura, pondi; arbitrage.	Plansori si escusari; scrisori monitorie	Politie cu alonge; acceptate din bunatate; politie re'turnate.
6. luna	Incheierea protocéloru.	Inventarea si bilantiulu; regul'a societatii.	Scrisori recomandatórie.	Eosaminarea de politia si cercetarea loru.

Cursulu tiene neconditionatu 6 luni si trebile unei mari negotiatorii se punu in pracs'a pe deplinu: **Comptoarul de mustra**, adiuatatu spre scopulu acesta (primulu in Ardealu) administra pentru elevi comercianti, cari vreu se fia comptoaristi, totu feliu de ajutórie: biblioteca avuta, mape de tóte statele, mustre de marfi, figurele moneteloru. tiparitari mercantile, chartie de statu si industria copiate, precum si pracs'a de 30 ani a suscrisului.

Conditiiuni: **Cursulu de séra** (comtoarul de mustra) Marti, Joui, Sambata, si ad. pentru elevi: dela 6—8 óre sér'a; pentru calfe: dela 8—10 óre. Onorariu (in ainte) pentru totu cursulu e 20 fl. m. a.

Cursulu de Dumineca, numai pentru dame otaritu si pentru domnisióre, cari vreu a se ocupa cu negotiatori'a. Onorariu inainte pentru cursulu intregu e 12 fl. m. a.

Instructiunea separata se da cate 3 óre pe septemana in orce specialitate cu onorariu 12 fl. pe luna.

Programe se capeta gratis pentru doritori.

Subscrissulu facundu invitarea cu tóta onórea la cercetarea acestui cursu se róga, cá se nu intardia nimine cu insinuarea, pentru-cá se se póta pregati lineaturele necesarie.

A. Palme,

oficialu bancei nat. austriace si proprietariu alu unui institutu privatu negotiatorescu in Brasiovu, cetate, strata spitalului Nr. 438.